

02.12.2014

Sotep/13

13

Vanhusten palveluasumisen palvelusetelin arvon korottaminen

HEL 2014-012928 T 05 04 02

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää korottaa vanhusten ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin arvoa niin, että 1.3.2015 alkaen palvelusetelin arvo on taulukon 1 mukainen.

Nettotulot euroa/kk	Palvelusetelin arvo euroa/kk
900 euroa tai alle	3 000
901 - 1 000	2 900
1 001 - 1 100	2 800
1 101 - 1 200	2 700
1 201 - 1 300	2 600
1 301 - 1 400	2 500
1 401 - 1 500	2 400
1 501 - 1 600	2 300
1 601 - 1 700	2 200
1 701 - 1 800	2 100
1 801 - 1 900	2 000
1 901 - 2 000	1 900
2 001 - 2 100	1 800
2 101 - 2 200	1 700
2 201 - 2 300	1 600
2 301 - 2 400	1 500
2 401 - 2 500	1 400
2 501 - 2 600	1 300
2 601 - 2 700	1 200
2 701 - 2 800	1 100
2 801 - 2 900	1 000
2 901 - 3 000	900
3 001 - 3 100	800
3 101 - 3 200	700
3 201 - 3 300	600
3 301 - 3 400	500
3 401 - 3 500	400
3 501 - 3 600	300
3 601 ja yli	200

Esittelijän perustelut

Nykytilanne

Sosiaalilautakunta hyväksyi 15.1.2008 palvelusetelin otettavaksi käyttöön vanhusten ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Päätöstä edelsi palvelusetelikokeilu 1.4.2006- 31.3.2007. Palveluseteli otettiin vakinaiseen käyttöön 1.3.2008. Tämän jälkeen palvelusetelin arvoa on tarkistettu kahdesti, 1.3.2011 alkaen ja 1.1.2013 alkaen.

Palveluseteli on tarkoitettu palveluasumisen hoivan kustannuksiin. Vuokran ja ateriat asiakas maksaa itse. Nykyinen palvelusetelin arvo on enintään 2 700 euroa kuukaudessa (taulukko 2).

Uudessa mallissa (taulukko 1) korkeimman palvelusetelin saa 900 euroa tai sitä pienemmillä nettotuloilla. Pienin palvelusetelin arvo on 200 euroa kuukaudessa. Sen saa 3601 euroa tai sitä suuremmilla nettotuloilla. Palveluseteliin on oikeutettu asiakas, jonka hoidon tarpeeksi on arvioitu pitkäaikainen ympärivuorokautinen tehostettu palveluasuminen tai laitoshoido.

Palvelusetelituottajat valitaan hyväksymismenettelyllä, eli määritellyt laatukriteerit täyttävät tuottajat hyväksytään palvelusetelituottajiksi. Asiakas valitsee hyväksytyjen palveluntuottajien joukosta itselleen sopivan palveluntuottajan ja tekee sopimuksen palveluntuottajan kanssa. Helsingin kaupungin hyväksymiä yksiköitä oli lokakuussa 2014 yhteensä 162. Näistä 54 sijaitti Helsingin kaupungin alueella, 23 Espoossa ja Vantaalla ja muut eri puolilla Suomea.

Vanhusten palveluasumisen palvelusetelin toteutuneet kustannukset vuonna 2013 olivat yhteensä 5,2 milj. euroa. Hoitovuorokausia oli 92 302 (vastaa noin 255 laskennallista hoitopaikkaa) ja asiakkaita vuoden aikana yhteensä 296. Vuoden 2014 lokakuun loppuun mennessä palvelusetelipaikoissa oli kertynyt yhteensä 80 074 hoitovuorokautta (noin 263 laskennallista hoitopaikkaa) ja palveluseteliasiakkaita oli lokakuussa 256. Kaikkiaan vuoden 2014 lokakuuhun mennessä palveluseteliä käyttäneitä asiakkaita on ollut yhteensä 293. Vuoden 2014 kustannusten toteuma-arvio on 5,5 miljoonaa euroa, hoitovuorokausien noin 95 000 ja kuukausittaisen asiakasmäärän noin 260. Kaikkiaan vuoden 2014 aikana palveluseteliä käyttäneiden asiakkaiden määrän ennustetaan olevan noin 300.

Kokemukset palvelusetelistä ovat olleet pääosin erittäin myönteisiä. Asiakkaat ovat arvostaneet valinnanvapautta ja joustavuutta palvelusetelin myöntämisessä, ja palveluntuottajat ovat nähneet

palvelusetelin positiivisena hoivayrittäjyyttä edistävänä tekijänä. Palvelusetelituottajina on jatkanut myös moni sellainen yrittäjä tai säätiö- tai yhdistystaustainen palveluntuottaja, jota ei ole valittu ostopalvelutuottajaksi.

Sosiaalilautakunta linjasi päättäessään 22.6.2010 esityksestä uuden palvelusetelilain mukaisista kokeiluista sosiaalivirastossa, että palvelusetelistä ei saa syntyä vain keskimääräistä maksukykyisemmille mahdollinen tukimuoto. Palveluseteli tulee määritellä siten, että myös alemmissa tuloluokissa olevat henkilöt voivat käyttää palveluseteliä.

Palvelusetelin arvon korotus

Palvelusetelin arvon korottamisella pyritään lisäämään palvelusetelin houkuttelevuutta, jotta useampi asiakas valitsisi palvelusetelin ostopalvelujen asemasta. Tällä hetkellä yksityisen vanhusten palveluasumiseen keskimääräinen hinta on noin 4 600 euroa kuukaudessa, josta palvelukustannusten (hoiva ja perusmaksu) osuus on keskimäärin 3600 euroa. Kokonaishinta sisältää palveluasumisen hoivaosuuden, perusmaksun, vuokra- ja ateriamaksut.

Palvelusetelin arvoa määriteltäessä tuloina otetaan huomioon asiakkaan jatkuvat ja säännölliset nettotulot, ansio- ja pääomatulot, metsätulot, eläkkeet ja niihin rinnastettavat jatkuvat etuudet.

Palveluseteliasiakkaalle jäävät lisätulona Kelan eläkkeensaajan hoitotuki ja mahdollinen asumistuki. Eläkkeensaajan hoitotuen määrä on tällä hetkellä 327,50 euroa kuukaudessa. Asumistuen määrä vaihtelee tulojen ja omaisuuden mukaan. Kela muuntaa yli 16 532 euroa ylittävän omaisuuden kuukausittaiseksi tuloksi. Sekä eläkkeensaajan hoitotuki että asumistuki otetaan huomioon kunnallisen asiakasmaksun määräytymisen perusteena olevina nettotuloina.

Vanhusten palveluasumisen palvelusetelin tuloluokitusta korjataan siten, että nykyisen 800 euron ja sitä pienemmän nettotulon sijaan korkeimman palvelusetelin saisi jo 900 eurolla ja sitä pienemmällä nettotulolla. Pienimmän 200 euron palvelusetelin saa 3601 euron ja sitä suuremmalla nettotulolla. Palvelusetelin uusi tuloluokitus on kuvattu kokonaisuudessaan taulukossa 1.

Palvelusetelin arvon korottamisen ja asiakasmäärän kasvun kustannusvaikutukset

Tällä hetkellä palveluseteliasiakkaita on noin 260. Palvelusetelin arvon korottamisen 300 eurolla ennustetaan nostavan palvelusetelin käyttäjien määrän noin 350 asiakkaaseen.

Palvelusetelin kustannukset ovat nykyisin noin 5,5 milj. euroa vuodessa. Jos asiakasmäärä nousee ennustetulla tavalla ja palvelusetelin käyttäjät jakautuvat eri tuloluokkiin samalla tavoin kuin nyt, palvelusetelin vuosikustannukset nousevat 8,7 milj. euroon, eli palvelusetelin korottamisen kustannukset olisivat 3,4 milj. euroa. Palveluseteli korvaa palveluasumisen ostopalvelua. Yhden ostopalvelun bruttokustannus kaupungille on keskimäärin 4600 euroa kuukaudessa ja palvelusetelipaikan bruttokustannuksen kaupungille arvioidaan olevan keskimäärin 2200 euroa kuukaudessa.

Asiakkaiden siirtyminen palvelusetelin käyttäjiksi vähentää vastaavasti asiakasmaksutuottoja. Asiakasmaksutuottojen arvioidaan vähenevän noin 0,8 milj. euroa.

Korotuksen aiheuttama palvelusetelipaikkojen määrän kasvu ja vastaava ostopalvelupaikkojen määrän vähenemä laskee ostopalvelukustannuksia. Menojen arvioidaan vähenevän yhteensä 5,6 milj. euroa. Kun tästä vähennetään palvelusetelin korotuksen arvioitu kustannusvaikutus 3,4 milj. euroa, vähentäisi palvelusetelin käytön lisääntyminen yhteenlaskettuna menoja noin 2,2 milj. euroa. Mikäli asiakasmaksutuottojen väheneminen huomioidaan, nettokustannussäästö olisi noin 1,3 milj. euroa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Osallisuuden, vaikutusmahdollisuuksien ja valinnanvapauden lisääminen tukevat ikääntyneiden hyvinvointia ja toimintakykyä ja edistävät aktiivista ikääntymistä. Käytössä olevalla palveluasumisen palvelusetelimallilla ja palvelusetelin arvon korottamisella lisätään valinnan mahdollisuuksia useammalle ikääntyneelle.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Timo Hakala, erityissuunnittelija, puhelin: 310 62404
timo.hakala(a)hel.fi
Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

Liitteet

1 Asiakkaan omavastuu kuvana 2014